
DANSK PSYKOLOG FORENING

Den 09-12-2008
J.nr. 3.4.5.38

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

**Bemærkninger til lov om ændring af lov om folkeskolen og lov om uddannelse og erhverv
(Undervisningsministeriets sags nr. 007.335.021)**

Dansk Psykolog Forening har set, at ovennævnte lovforslag er sendt i høring med svarfrist den 10. december 2008 for eventuelle bemærkninger. Foreningen er ikke med på høringslisten, hvilket vi tillader os at tro må bero på en fejl.

Foreningen har bemærkninger, der især retter sig til forslaget om at undlade pædagogisk-psykologisk vurdering ved specialundervisning i enkelte fag.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsprogram fremsættes forslag om, at inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med henvisning til specialundervisning i enkelte fag kan undlades, hvis forældre og skoleleder er enige om behovet for specialundervisning, og hvis skolens leder vurderer, at inddragelse af PPR ikke er nødvendig.

Dansk Psykolog Forening ønsker at knytte flg. kommentarer til dette forud for fremsættelse af forslaget til 1. behandling i Folketinget:

1. Om Folkeskolens udvikling generelt:

Lovforslaget omhandler specialundervisning i "enkelte fag", hvilket må forstås som værende rettet mod elever med specifikke faglige vanskeligheder. Det fremgår ikke af forslaget, om der alene tænkes på elever med lettere vanskeligheder, eller om også elever med mere massive, specifikke vanskeligheder i fremtiden tænkes henvist til specialundervisning uden en pædagogisk-psykologisk vurdering af behovet.

I en traditionel forståelse af, at man skal løse individuelle vanskeligheder ved individuel indsats, kan man forstå forslaget som en løsningsmodel til, hvorledes man skal imødekomme børns behov for ikke at vente længe på en udredning og en efterfølgende intervention med henblik på, at den faglige problematik kan forsøges afhjulpet.

Forslaget kommer på et tidspunkt hvor skoleverdenen og PPR rigtig mange steder, i fællesskab og i overensstemmelse med tankerne om forebyggelse og intentionerne for udvikling af den "Rummeli-

ge Folkeskole”, arbejder med at udvikle skolens pædagogiske læringsmiljø generelt. Netop med fokus på at den almene undervisning i højere grad kan rumme også fagligt svage elevers behov, og behovet for udskillelse af enkelte elever dermed bliver mindre.

Mange steder arbejdes i overensstemmelse hermed på at ændre skolernes specialcentre til ”ressource-” eller ”kompetencecentre”. Der arbejdes derfor ofte med udvikling af læringsmiljøer, uden at et konkret barns personnummer ligger til grund for dette. Omhandler det konkrete børn, arbejdes endvidere med fora og konsultative forholdemåder, hvor PPR deltager på konsulentniveau.

I forbindelse med indstilling til individuel specialundervisning udarbejdes den pædagogisk-psykologiske vurdering (PPV) typisk i et tæt samarbejde og sideløbende med kvalificerede speciallæreres/koordinatorers/ konsulenters bidrag til beskrivelsen af barnets vanskeligheder og af den indsats, der er foretaget. Der vil derfor ikke nødvendigvis opnås nogen tidsmæssig besparelse ved at kunne undlade at indhente en PPV.

Det er foreningens opfattelse, at der ikke er brug for en ændring af lovteksten for at kunne opnå den ønskede effekt i retning af smidiggørelse og afbureaukratisering i indsatsen over for elever med særlige behov. En udvikling af mere forebyggende og foregribende indsatser i den almene undervisning vil gradvist mindske antallet af børn, der henvises til individuel specialundervisning.

I de tilfælde, hvor individuel specialundervisning fortsat er det mest hensigtsmæssige tilbud, er det afgørende for kvaliteten af tilbuddet, at såvel psykologen som andre relevante fagpersoner deltager i vurderingen af elevens vanskeligheder og behov. Dette gælder både i forbindelse med beslutning om iværksættelse af specialundervisningen, som når indsatsen løbende evalueres og ved afslutningen af denne.

2. Faglige og organisatoriske perspektiver på forslaget.

Med øget decentralisering af midler til skolerne stilles større krav om ansvar for prioritering af midlerne. Dansk Psykolog Forening ser en fare i, at der med forslaget netop stilles færre faglige krav til vurdering af den konkrete indsats for barnet. (jvnf. Vejledningen, kap. 2 ”Det væsentlige er at den spec.pæd. bistand gives på baggrund af en faglig og saglig vurdering af elevens undervisningsmæssige behov”). Endvidere at der med forslaget ikke skelnes personmæssigt mellem den instans, der vurderer behov og den instans, der skal prioritere tildelingen af midler generelt.

Vi antager, at den enkelte skoleleder i udgangspunktet vil opfylde forventningen om at inddrage PPR, når det er nødvendigt og hensigtsmæssigt, men forudser at der med decentralisering af midler vil opstå situationer, hvor den enkelte skoleleder vil være underlagt en økonomisk prioritering af helhedssynet på skolen. Prioritering af individuelt eller gruppemæssigt arbejde med børn med særlige behov vil her kunne komme i anden række.

Vi kan se en fare for en ”social slagside”, idet ressourcestærke forældre i højere grad må formodes selv at kunne tage initiativ til, eller have overblik over et evt. behov for, hvornår deres barns vanskeligheder kræver inddragelse af PPR. Det synes derfor at kunne modvirke intentionen om at lade samfundets udsatte forældres børn få optimale vilkår for at bryde en ”social arv”.

Det fremgår endvidere udtrykkeligt af bemærkningerne til forslaget, at ændringen samtidig medfører, at PPR heller ikke skal inddrages ved beslutning om fortsættelse, ændring eller ophør af specialundervisningen. Her fraskriver man sig muligheden for en løbende faglig overvågning af specialundervisningens forløb, kvalitet og effekt fra en i forhold til skolen udefra kommende instans.

At sikre PPR's fortsatte inddragelse i processen vil være at imødekomme ovenstående dilemmaer af to grunde:

- PPR's faggrupper er netop uddannet til at vurdere pædagogisk-psykologiske og andre problemstillinger på en faglig kompetent måde og i overensstemmelse med vanskelighedernes omfang. Hverken skolelederen eller specialundervisningslæreren har samme uddannelsesmæssige forudsætninger for at foretage denne vurdering.
- PPR's ansatte kan se på en konkret opgave udefra, hvorfor der er mere optimale vilkår for at vurdere hvorvidt en opgave skal løses individuelt, eller barnets vanskeligheder netop peger på en løsning, der i højere grad bør afhjælpes via arbejde med læringsmiljøet som sådan.

3. Bureaukratiske og retssikkerhedsmæssige aspekter:

Dansk Psykolog Forening stiller sig tvivlende over for, at lovforslaget vil sikre mindre bureaukrati. Skolelederen vil fortsat skulle sørge for, at grundlaget for beslutningen om specialundervisning foreligger i form af skriftlighed ved indstilling til specialundervisning og ved den faglige vurdering af dennes iværksættelse. Forældrenes indsigt og klagemulighed sikres ved inddragelse i dette grundlag. Det må antages at man fra ministeriets side stiller samme krav til faglighed og tydelighed i forvaltningen af opgaven ved ændring eller ophør af specialundervisning.

Hvis grundlaget for beslutningen om specialundervisning, herunder sammenhæng mellem behovsvurdering og indsatsform, omvendt bliver gjort mere utydeligt for forældrene gennem manglende skriftlighed i processen, udhuler man reelt forældrenes og børnenes retssikkerhed.

Det er derfor tvivlsomt, om man samlet mindsker bureaukratiet med forslaget. Det er klart at man ved at undlade PPR's inddragelse får en aktør mindre i spil. Ovenfor er nævnt sandsynlige problemer med dette. Endvidere bør understreges at man med lovforslaget kan komme til at gøre et økonomisk problem (normeringer på PPR) til et bureaukratisk problem.

Kravet om skriftlighed i forbindelse med iværksættelse af specialundervisning bør efter foreningens vurdering kunne imødekommes på flere måder, afhængig af den enkelte skoles organisering af området. Det er dog et klart tilbageskridt, hvis kravet om skriftlighed helt bortfalder.

4. Opsummering:

Dansk Psykolog Forening er i princippet tilhænger af forenklede procedurer, som fører til smidigere arbejdsgange. Dette dog under forudsætning af, at ændrede administrative procedurer ikke påvirker tilbuddenes faglige kvalitet i negativ retning.

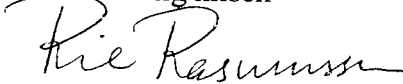

DANSK PSYKOLOG FORENING

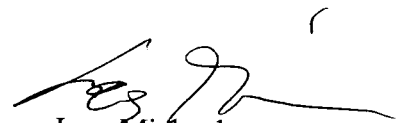
Efter Dansk Psykolog Forenings vurdering vil den påtænkte ændring af lovforslagets §12, stk.2, 2. pkt. imidlertid dels ikke føre til den ønskede administrative lettelse for skolerne, og dels medføre en forringelse af det faglige grundlag, som "specialundervisning i enkelte fag" bevilges og tilrettelægges ud fra. Forslaget rummer desuden problemer i forhold til sikring af sagsganges gennemskuelighed samt forældres og elevers krav på dokumentation og bidrager dermed generelt til en svækkelse af retssikkerheden for børn og forældre.

Dansk Psykolog Forening foreslår på den baggrund at forslaget ikke bliver vedtaget. Man kunne med fordel i stedet støtte op om den udvikling der, som beskrevet ovenfor, er i en god udvikling, hvad angår PPR-Skole samarbejdet om fokus på det generelle læringsmiljø i den danske folkeskole.

Med venlig hilsen

Rie Rasmussen
Næstformand

Lars Michaelsen
Konsulent

